

Cvetje s polja modroslovskega.

(Spisal dr. Fr. L.)

(Dalje).

15. Živa telesa.

Jako različna so med seboj telesa. Ni pa nobena druga razlika večja kakor med živimi in neživimi telesi. Vsakdo pozna žive stvari in jih loči od neživih. Doslej smo govorili o telesih sploh, sedaj nam je govoriti o živih telesih posebej, ker so imenitnejša od vseh drugih. Neživa telesa imajo mnoga svojstva, razne moči in mnogovrstne oblike, toda živa telesa kažejo višjo popolnost, večje moči. Zaradi tega so pa mnogo bolj premenljiva kakor neživa; neprestano se gibljejo, pa se tudi hitro pokvarijo in poginejo.

Ker se z živimi bitji pečajo razne vede poleg modroslovja, določeno je dovolj, katera prištevamo živim, katerih pa ne. Niso vsa jedne vrste in jednake popolnosti: na nižji stopinji so rastline, višje so živali; človek pa spada semkaj samo s telesom. O tem nam ni treba nadalje govoriti in tudi ni treba tega dokazovati. Pač pa moramo razjasniti in dokazati o obeh teh vrstah najvišje nauke, ker ti spadajo v našo modroslovsko vedo, posebne nauke prepuščamo drugim posebnim vedam.

Pa so-li res živa bitja različna od neživih? Oni učenjaki, ki se držé materijalizma, ne priznavajo bistvenega razločka med živimi in neživimi stvarmi, temveč trdijo, da delujejo tudi v živih bitjih iste moči kakor v neživih, samo mnogo bolj zapleteno in mnogovrstno. Zato tudi nadalje učé, da so živa bitja naravnost iz neživih. Potem seveda Bog ni ustvaril živih bitij, ampak izvirajo iz večne tvarine.

Toda popolnoma trdno in nedvomljivo je, da so živa bitja po svojem bistvu do cela raz-

lična od neživih. To pa razvidimo iz teh-le razlogov:

1. Živa bitja imajo določeno in vsestransko omejeno zunanjo obliko in so celotna in jednotna; neživa pa so manj celotna in jednotna.

2. Neživa bitja rasto na ta način, da se prijemajo zunanje površine drugi deli in kosi; živa pa sprejemajo hrano vase in jo preminjajo v svojo substancijo. Kamen-kapnik raste s tem, da se nabira okrog njega apno; žival pa raste s tem, da použiva hrano. Ta razloček je jako velik, pa tudi jako očiten. Iz tega se vidi,

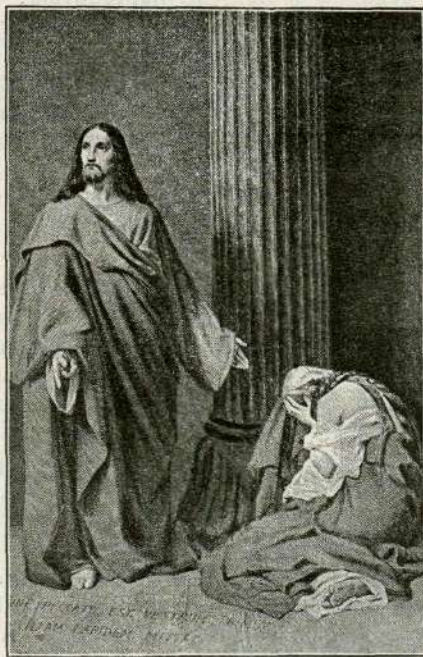
3. da imajo živa bitja notranje središče in najtesnejšo medsebojno zvezo vseh delov, a neživa bitja imajo le mehansko zvezo med deli. Zato bolj ali manj lahko razkosamo neživa telesa, živa pa pokončamo, ako jih razkosamo.

4. Prav tako znano in važno je, da neživa bitja nastajajo, ko se telo premeni v drugo telo; živa bitja pa se večinoma rodé in le nekatera nastajajo tako, da se starejša bitja razdelé in njih deli živé dalje samostojno.

5. Neživa telesa ne kažejo nobenih takih delov, ki bi bili različni, a vendar združeni s celoto; živa pa imajo različne dele, a vsa-

kateri ima svoje opravilo, ki se vjema s celoto. Tak del imenujemo telesno orodje ali organ. Ker imajo organe samo živa bitja, zato pravimo, da so organska, ali pa, da so organizmi. Organi so pri posameznih telesih jako različni. Čim popolnejši so organi, tem popolnejše je bitje. Neživa bitja se imenujejo tudi neorganska.

6. Vsako živo bitje nastane, nekaj časa raste in se izpopolnjuje, potem pa polagoma

Kristus in prešeštnica.